

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 35085-2023

Medewerker	:	Albert van der Sluis
Team	:	Concerncontrol
Datum	:	5 oktober 2023
Portefeuillehouder	:	wethouder H. Olthof

<p>BIJLAGEN: ☒ Raadsvoorstel; link:</p>
<p>AFSTEMMING MET ☒ team Bedrijfsvoering ☒ financieel</p>
<p>☒ Actief openbaar ☐ Niet actief openbaar ☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota</p>
<p>ONDERWERP Instemmen met raadsvoorstel bij begroting 2024, meerjarenraming 2025-2027 en eerste begrotingswijziging 2024</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

In te stemmen met het raadsvoorstel over de Beleids- en financiële begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 en de daarin voorgestelde eerste wijziging van de begroting 2024 met het effect van de septembercirculaire 2023.

SAMENVATTING

Het College van Burgemeester en Wethouders heeft 26 september 2023 ingestemd met de ontwerpbegroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027. Deze collegevergadering heeft het college ingestemd met het raadsvoorstel, waarmee de begroting aan de raad wordt aangeboden. Ook is ingestemd met de eerste begrotingswijziging 2024.

INLEIDING

Het College van Burgemeester en Wethouders heeft 26 september 2023 ingestemd met de ontwerpbegroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027. Het college biedt de begroting inclusief de eerste begrotingswijziging 2024 ter vaststelling aan de gemeenteraad aan. Hierbij bieden wij u het bijbehorende raadsvoorstel aan.

De bespreking van dit voorstel is voorzien in twee termijnen: 10 en 17 oktober. Op 10 oktober wordt de input op het raadsvoorstel van het college besproken. Deze wordt daarna verwerkt, zodat 17 oktober de vaststelling van het raadsvoorstel kan plaatsvinden.

BEOOGD RESULTAAT

Instemmen met het raadsvoorstel, waarmee de ontwerpbegroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 aan de gemeenteraad worden aangeboden. Ook wordt gevraagd in te stemmen met de eerste wijziging van de begroting 2024.

KADER

De Gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies, de Kadernota 2024-2027.

ARGUMENTEN

De ontwerpbegroting 2024-2027 is op basis van de Kadernota 2024-2027 opgesteld en heeft de volgende uitkomst:

Financieel beeld Ontwerpbegroting 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Financieel beeld Ontwerpbegroting 2024-2027	325.935	535.105	-1.692.293	-1.799.422

Voor de jaarschijven 2024 en 2025 presenteert gemeente Olst-Wijhe een sluitende begroting. In deze jaren is dus sprake van een structureel evenwicht. De jaren 2026 en 2027 laten een tekort op de begroting zien, dit worden de ravijnjaren genoemd. Door het presenteren van een sluitende begroting in 2024 en 2025 aangevuld met een realistische begroting in de jaren daarna, volgen wij het begrotingsadvies 2024-2027 van de VNG. Daarom verwachten we een positief oordeel van de toezichhouders en een repressief toezicht door de Provincie Overijssel.

DRAAGVLAK

Het advies van deze nota is besproken met de wethouder Financiën en team Financiën van de gemeente Olst-Wijhe.

DUURZAAMHEID

--

RISICO'S (financieel/juridisch)

--

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Naast het ter vaststelling aanbieden van de begroting aan de gemeenteraad wordt het proces van het raadsvoorstel ingezet om de eerste begrotingswijziging 2024 te behandelen. Ten opzichte van de ontwerpbegroting zorgen de septembercirculaire 2023 en de verwerking van het besluit bibliotheek Wijhe voor een wijziging van de begroting. Het effect van de septembercirculaire is getoond in de volgende tabel:

Septembercirculaire 2023

Ontwikkelingen algemene uitkering septembercirculaire 2023 vrij besteedbaar

Onderdeel	2024	2025	2026	2027
Ontwikkeling accres	370.271	315.221	221.487	825.760
Ontwikkelingen indexering, hoeveelheden, waarden, uitkeringsfactor en -basis	1.611	66.685	72.660	76.598
Totaal toename algemene uitkering	371.882	381.906	294.147	902.358

Ontwikkeling accres

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven (accresrelevante uitgaven; ARU). Volgens de reguliere normeringssystematiek (trap-op-trap-af) hebben wijzigingen in de ARU direct invloed op de ontwikkeling van de algemene uitkering en daarmee op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toe- of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd. Het kabinet heeft vorig jaar het voorstel gedaan om het volumedeel van het accres voor 2022–2025 vast te zetten op stand Voorjaarsnota 2022. De VNG heeft met dit voorstel ingestemd.

Het kabinet heeft, als uitwerking van het coalitieakkoord, besloten dat het gemeentefonds vanaf 2027 geïndexeerd wordt op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Uitgangspunt is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bbp volgt. De volumeontwikkeling van het fonds wordt gebaseerd op het 8-jarig historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor het fonds minder schommelt. In 2027 is deze volumeontwikkeling in het accres verwerkt.

Ontwikkeling indexering, hoeveelheden, waarden, uitkeringsfactor en -basis

De loon- en prijsontwikkeling in de septembercirculaire 2023 is aangepast op de Miljoenennota 2024. Daarnaast zijn er door verschillen in gemeentelijke en landelijke hoeveelheden en waarden ook verschillen in de algemene uitkering ontstaan met een effect op de uitkeringsfactor. De financiële gevolgen zijn per saldo verwerkt.

Budgettair neutrale mutaties Algemene uitkering

In de septembercirculaire zijn ook budgetten toegekend, waar directe uitgaven tegen over staan. Deze worden in de 1e begrotingswijziging opgenomen. Het gaat om:

Ontwikkelingen algemene uitkering septembercirculaire 2023 budgettair neutraal

Onderdeel	2024	2025	2026	2027
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen en (EPBD III)	4.091	4.173	3.947	3.934
Bijzondere bijstand en vroegsignalering schulden	31.095			
Rijksvaccinatieprogramma	3.430	3.514	3.064	3.058
Jeugdzorg, loon- en prijsbijstelling extra toegekend budget	38.930	22.571		
Veilig wonen	7.062	7.062	7.062	
Integratieuitkering Participatie, compensatie stijging wettelijk minimum loon	28.110	25.610	22.687	21.719
Totaal budgettair neutrale ontwikkeling	112.718	62.930	36.760	28.711

Europese richtlijn energieprestatie gebouwen

De algemene uitkering wordt vanaf 2023 structureel met circa € 1,8 miljoen verhoogd in verband met de tweede herziening van de Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen (EPBD III). De regeling heeft als doel om de energie-efficiëntie van gebouwen te verbeteren. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving.

Bijzondere bijstand en vroegsignalering

Het kabinet stelt in totaal € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen.

Rijksvaccinatieprogramma

Vanaf december 2019 krijgen zwangere vrouwen maternale kinkhoestvaccinatie aangeboden door de Rijksoverheid. Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van deze maternale kinkhoestvaccinatie formeel

overgedragen aan de gemeenten. De maternale kinkhoestvaccinatie wordt dan toegevoegd aan de opsomming van vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP).

Jeugdzorg

Voor de jaren 2024 en 2025 zijn de extra middelen voor jeugdzorg vrijgegeven (meicirculaire 2023). De loon- en prijsbijstelling 2022 voor jeugdzorg, voor zover deze betrekking heeft op deze extra middelen voor jeugdzorg, is nu aan het gemeentefonds toegevoegd voor de jaren 2024 en 2025.

Veilig wonen

De veiligheid van decentrale bestuurders is een vereiste voor het goed functioneren van het openbaar bestuur. Per 1 oktober 2023 wordt de werkgeversverantwoordelijkheid voor hun veiligheid daarom geëxpliciteerd met een wijziging van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Ten behoeve van een veilige woonplek krijgen decentrale bestuurders een beveiligingsadvies op maat aangeboden. Bij de advisering zal een breder pakket van preventieve maatregelen worden gehanteerd, waaronder fysieke, elektronische en digitale maatregelen. Gemeenten dienen op basis van de nieuwe regeling het beveiligingsadvies altijd over te nemen en de uitvoering van de veiligheidsmaatregelen te bekostigen.

Integratieuitkering Participatie

Bij de Voorjaarsnota heeft het kabinet besloten om gemeenten te compenseren voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw). Dit betreft een meerjarige reeks die toegevoegd wordt aan het Wsw-onderdeel in deze integratie-uitkering. Deze compensatie wordt doorbetaald aan KonnecteD voor de uitvoering Wsw.

Geen volwaardige vestiging bibliotheek Wijhe

De raad heeft eerder dit jaar besloten om in te zetten op een volwaardige bibliotheekvestiging in Wijhe, tenzij er geen rijksmiddelen zouden worden verkregen ter dekking. In de ontwerpbegroting 2024-2027 is uitgegaan van de volwaardige vestiging. Doordat de rijksmiddelen door landelijke overvraging niet zijn toegekend, wordt er nu ingezet op realisatie van een servicepunt. Dit is budgettair neutraal, maar zorgt wel voor een verlaging van de verwachte kosten en opbrengsten. Het betreft een verlaging van € 105.354 in 2024 en € 114.646 in 2025. Dit wordt in de eerste begrotingswijziging meegenomen.

Begrotingsresultaat na wijziging

Na de 1^e begrotingswijziging is het begrotingsresultaat als volgt:

Ontwikkeling financieel beeld Begroting 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Financieel beeld Ontw erpbegroting 2024-2027	325.935	535.105	-1.692.293	-1.799.422
Uitkomsten septembercirculaire 2023	371.882	381.906	294.147	902.358
Beeld Raadsvoorstel Begroting 2024-2027	697.817	917.011	-1.398.146	-897.064

De Provincie als toezichthouder beoordeelt of de gemeentelijke begroting structureel sluitend is. Structureel sluitend houdt in dat de begroting structureel in evenwicht is: jaarlijks terugkerende lasten zijn gedekt door jaarlijks terugkerende baten. Het begrotingsresultaat wordt gecorrigeerd voor de incidentele baten en lasten. In de Ontwerpbegroting is op pagina 123 een overzicht gegeven van de totale incidentele baten en lasten. Deze zijn ongewijzigd na de 1^e begrotingswijziging.

Het structureel begrotingsresultaat is na de 1^e begrotingswijziging:

Structureel beeld Begroting 2024-2027 na 1e begrotingswijziging	2024	2025	2026	2027
Financieel beeld Begroting 2024-2027 na 1e begrotingswijziging	697.817	917.011	-1.398.146	-897.064
Saldo incidentele baten en lasten Begroting 2023-2026 na 1e wijziging	-183.043	-93.768	-136.478	168.794
Structureel beeld Begroting 2024-2027 na 1e begrotingswijziging	514.774	823.243	-1.534.624	-728.270

AANPAK/UITVOERING

De begroting dient aan de raad ter vaststelling aangeboden te worden. De behandeling is gepland in de raadsvergadering van 13 november 2023. Er is een oordeelsvormende raadsvergadering over de begroting gepland op 30 oktober 2023. Het raadsvoorstel wordt formeel verzonden: 20 oktober 2023.